

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

KASB MA'NAVIYATI
fanining o`quv dasturi

Bilim sohasi: 100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi: 110000 – Ta’lim
Ta’lim yo’nalishi Barcha magistratura ta’lim yo’nalishlari uchun

Jizzax - 2022

Fan/Modul kodi KM203		O`quv yili 2022-2023	Semestr 1-2	Kreditlar 4
Fan/Modul kodi Majburiy		Ta`lim tili</b> O`zbek		Haftadagi dars soatlari 4
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg`ulotlari	Mustaqil ta`lim	Jami yuklama
	Kasb ma`naviyati	(60 soat) Ma`ruza 30 Seminar 30	(60 soat)	(120 soat)
2	<p>Fanning mazmuni:</p> <p>Fanni o`qitishdan maqsad</b> - magistratura talabalariga “Kasbiy ma`naviyat” fanining mazmun-mohiyati. Kasbiy ma`naviyat fani shakllanishiga xalqimizning mazmunan boy madaniyati va ma`naviy merosi umumbashariy qadriyatlar bilan uyg`un tarzda tadbiiq etiladi. O`zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning PQ-5040-sonli 26.03.2021 yildagi qarorida amalga oshirish kerak bo`lgan barcha vazifalar belgilangan.</p> <p><b>Fanning asosiy vazifalari:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kasbiy ma`naviyat fani rivojida jismoniy tarbiyaning uyg`unligi, tibbiy va ekologik tarbiyaning axloqiy asoslari, shaxs tarbiyasiga ijtimoiy muhitning ta`siri, zamonaviy axloqiy tarbiyaning yutuqlari va kamchiliklari; - kasbiy ma`naviyat fanini rivojlantirishda axloqiy madaniyatni shakllantirishning dolzarb masalalari to`g`risida bilim, ko`nikma va malakalarga ega bo`lishlari zarur.</li> </ul> <p>Fanning o`quv rejadagi boshqa fanlar bilan o`zaro bog`liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi “Kasbiy ma`naviyat” fani o`quv rejadagi inson va jamiyat hayoti hamda faoliyatini o`rganuvchi - “O`zbekiston tarixi”, “Falsafa”, “Ma`naviyat asoslari”, “Dinshunoslik”, “Madaniyatshunoslik”, “Sotsiologiya”, “Psixologiya” va “Kasbiy eteket” kabi fanlar bilan uzviy bog`liq.</p> <p style="text-align: center;">Asosiy nazariy qism (ma`ruza mashg`ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Kasb ma`naviyati fani predmeti, maqsad va vazifalari</b> (2 soat) «Kasbiy ma`naviyat» fanining maqsadi, predmeti va vazifasi. Ma`naviyat tushunchasi: mohiyati, mazmuni, tuzilmasi, namoyon bo`lish shakllari. Kasblar tarixi. Kasbiy faoliyatda ma`naviyat. Kasb ma`naviyati fanini o`rganishning metodologik ahamiyati va vazifalari. Kasb ma`naviyati fani tadqiqot usullari va asosiy sohalari. Kasb ma`naviyati fanining zaruriyati va amaliy ahamiyati.</p> <p style="text-align: center;"><b>2-mavzu. Kasblar tarixi</b> (2 soat)</p> <p>Kasb tushunchasi, kasblarning paydo bo`lishidagi tarixiy shart- sharoit. Markaziy Osiyo xalqlari tarixida paydo bo`lgan kasblar. Sharq va G`arb xalqlari tarixida kasblarning tutgan o`rni. Islom dini va ta`limotining Marakziy Osiyo xalqlari hududlarida mavjud bo`lgan kasblar rivojiga ta`siri. Rennessans tushunchasi va uning kasb ma`naviyatiga ta`siri.</p> <p style="text-align: center;">3-mavzu. Kasb ma`naviyati haqida qarashlar evolyusiyasi (2 soat)</p> <p>Qadimgi gresiyalik olim va faylasuflarning kasblar haqidagi qarashlari, Nizomulmulk “Siyosatnoma”, Alisher Navoiyning “Maxbub ul qulb” va Voiz Koshifiyning “Futuvatnomai sultoni” asarlarida kasb tanlash va kasblar haqidga qarashlari.</p> <p>Yangi davr va hozirgi zamon Yevropa faylasuf va olimlarining kasblar haqidagi qarashlari.</p>			

4-mavzu. Kasb ma'naviyati axloqiy madaniyatning alohida formasi sifatida (2 soat)

Kasbiy ma'naviyat va kasb etikasi tushunchalari. Kasbiy ma'naviyat va kasb etikasining o'ziga xos xususiyatlari. Kasb sha'ni va qadr-qimmatini. Ishbilarmon kishilar xulq-atvori, xislatlar va fazilatlarining namoyon bo'lishi. Kasb ma'naviyati shakllanishida axloqiy me'yorlarning zaruriyligi.

5-mavzu. Kasb ma'naviyati shakllanishida vijdon va burch tushunchalarining ahamiyati (2 soat)

Vijdon va burch. Kasb ma'naviyati shakllanishida vijdon va burch tushunchalari. Shaxs vijdoni va burch - kasbiy komponent sifatidagi ahamiyati. Kasbiy e'tiqod insonning ijtimoiy burchlari majmui sifatida.

6-mavzu. Pedagog kasb ma'naviyati shakllanishida ideallik va erkinlik tushunchalarining ahamiyati (2 soat)

Ideallik. Pedagog kasbiy ma'naviyatda ideallik tushunchasi. Kasbga sodiqlik axloqiy ideallik sifatida. Pedagoglik kasbida erkinlik va zaruratning namoyon bo'lishi. Pedagog kasbiy ma'naviyatida erkinlik va zarurat dialektikasi. Irodalilik, sobitlik, fidoiylilik pedagog kasbiy ma'naviyat komponenti sifatida. Kasb tanlashda erkinlik va mas'uliyat. Ruh erkinligi.

7-mavzu. Kasb ma'naviyatida baxt va baxtlilik tushunchasi (2 soat)

Kasb ma'naviyatida baxt talqini, uning individualligi. Kasbiy jihatdan baxtlilik va mamnunlik ijtimoiy komillikka erishish kaliti sifatida. Donishmandlik baxti. Kasb baxti. Baxt paradoksi. Baxt qadri mohiyati.

8-mavzu. Kasb ma'naviyatida bahs yuritish san'ati (2 soat)

Bahs san'ati – “eristika” (yunoncha oristicos – bahslashuvchi) ilm sifatida shakllanishi tarixi. Bahslar tasnifi va asosiy jihatlari. Bahs – aqllar kurashi sifatida. Bahslashish qoidalari. “munozara”, “tortishuv”, “fikr almashuv”, “diskussiya”, “bahs-munozara” va “debat” o'tkazish qoidalari. Bahs - fikrni asoslash, isbotlash san'ati sifatida. Bahsdagi noholis usullar. Savollar, e'tirozlar va ularga javob. Bahs shaxs, jamoaning axloqiy sog'lomligi, murosa-muomaladagi ziddiyatli vaziyatlarni bartaraf etishning muhim usuli ekanligi

9-mavzu. Kasb ma'naviyatida muomala madaniyatining asosiy jihatlari (2 soat)

Muomala odobi an'anaviy axloqiy-me'yoriy talab sifatida. Muomala madaniyatida ovoz va so'zlashish ohangining ahamiyati. Suhbatlashish odobi. So'z ishlatish talablari. Kasb ma'naviyatda muomala madaniyatining asosiy tushunchalari va tuzilishi. Kasb doirasida muomalada yuzaga keladigan ziddiyatlar va inson fe'l-atvori. Ziddiyatli vaziyatlar. Ziddiyatli vaziyatlardan o'zini tuta bilish qoidalari. Kasbga sodiqlik fenomeni.

10-mavzu. Notiqlik va nutq madaniyati – pedagog kasb ma'naviyatidagi muhim vosita sifatida (2 soat)

Pedagog kasbiy ma'naviyatda notiqlik va nutq madaniyatining ahamiyati. Kasbiy ma'naviyatda notiqlik va nutq madaniyati qoidalariga amal qilishning zaruriyati. Kasbiy ma'naviyatda nutq tozaligiga salbiy ta'sir etuvchi holatlar. Pedagog kasbiy ma'naviyatida notiqlikning ijtimoiy ahamiyati.

11-mavzu. Professional kadrlarni tayyorlash va malakasini oshirishda kasbiy ma'naviyatning roli. Rahbar ma'naviyati (2 soat)

Respublikamizda professional kadrlarni tayyorlash va malakasini oshirishning institutsional jihatlarini. Mehnat qonunchilik normalaridagi muhim o'zgarishlar. O'zbekiston Respublikasi birinchi prezidenti I.Karimov va Sh.Mirziyoev asarlari va ma'ruzalarida rahbar ma'naviyatiga qo'yilgan talablar. Professional kadrlarni ma'naviy-ruhiy jihatdan barkamol qilib tarbiyalashning zamonaviy usul va vositalari. Kadrlar qo'nimsizligi. Kadrlarning jinoyatga tortilishida korrupsiyaga moyillik. Korrupsiyaning ijtimoiy xavf xatari

12-mavzu. Pedagog kasb ma'naviyati va etiket (2 soat)

Pedagog kasb ma'naviyatida etiketning zaruriyati. Pedagogik etiket tushunchasi. Pedagoglik kasbi ma'naviyatida kiyinish madaniyati va qoidalari. Rasmiy uchrashuvlar va majlislarda kasbiy etiket talablari. Kasbiy etiketga amal qilishda xorijiy tillarni o'rganishning ahamiyati.

13-mavzu. Pedagogning imidji va liderliklik xususiyatlari (2 soat)

Reja.

Imijeologiya – odamlar uchun yoqimli bo'lish san'ati va ilmi. Go'zallik va barkamollik pedagog imidjining ajralmas qismi. Pedagogda liderliklik xususiyatlarini shakllantirish zaruriyati. Liderning shaxsiy yetukligi, shaxsiy namunasi, xususiyat, xulq-atvor madaniyati. Samimiy munosabat va kompliment madaniyatlik belgisi sifatida. Pedagogning imidji va liderliklik xususiyatlariga salbiy ta'sir ko'rsatadigan omil va vositalar.

14-mavzu. Zamonaviy kasblar ma'naviyati (2 soat)

Reja.

Zamonaviy kasblar tasnifi: muxandislik ishlov berish qurilish tarmoqlari, xizmatlar sohasi, sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot sohasi, qishlok xo'jalik sohasiga doir kasblar. Xalqaro mehnat taqsimoti va uning zamonaviy kasblar taraqqiyotiagi o'zni. Migratsiya jarayonlarning zamonaviy kasblar rivojiga ta'siri.

15-mavzu. Kasblarni o'rganish va o'qitish bo'yicha to'plangan tajribalar (2 soat)

Kasblarni o'rganish va o'rgatish bo'yicha xorijiy mamlakatlar tajribalari. Xorijiy mamlakatlarda kasblarga qo'yiladigan talab va shartlar. Xorijiy mamlakatlarda pedagog kasbiga munosabat. Mamlakatimizda kasb ma'naviyatini oshirish bo'yicha olib borilayotgan ishlar va chora tadbirlar. Kasb ma'naviyatining shakllanishidagi Yevropa va Osiyo xalqlari ma'naviyatidagi umumiylik va farqli jihatlar.

IV. SEMINAR MASHG'ULOTLARI BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu: Kasb ma'naviyati fani predmeti, maqsad va vazifalari (2 soat)

Reja.

1. «Kasbiy ma'naviyat» fanining maqsadi, predmeti va vazifasi.
2. Ma'naviyat tushunchasi: mohiyati, mazmuni, tuzilmasi, namoyon bo'lish shakllari.
3. Kasblar tarixi. Kasbiy faoliyatda ma'naviyat.
4. Kasb ma'naviyati fanining zaruriyati va amaliy ahamiyati.

2-mavzu. O'zbek xalqi ma'naviyati rivojlanishining tarixiy bosqichlari (2 soat)

Reja.

1. Birinchi renessans davri ma'naviyati.
2. Ikkinchi renessans davri ma'naviyati.
3. Uchinchi renessans ostonasida ma'naviyatning ahamiyati.
4. Prezident Sh.Mirziyoyevning "Uchinchi renessans maktab ostonasidan boshlanadi" g'oyasining ijtimoiy ahamiyati

3-mavzu. Kasb ma'naviyati axloqiy madaniyatning alohida formasi sifatida (2 soat)

Reja.

1. Kasbiy ma'naviyat va kasb etikasi tushunchalari.
2. Kasbiy ma'naviyat va kasb etikasining o'ziga xos xususiyatlari.
3. Kasb sha'ni va qadr-qimmati.
4. Ishbilarmon kishilar xulq-atvori, xislatlar va fazilatlarining namoyon bo'lishi.
5. Kasb ma'naviyati shakllanishida axloqiy me'yorlarning zaruriyligi.

4-mavzu. Kasb ma'naviyati shakllanishida vijdon va burch tushunchalarining ahamiyati (2 soat)

Reja.

1. Kasb ma'naviyati shakllanishida vijdon va burch tushunchalari.
2. Shaxs vijdoni va burch - kasbiy komponent sifatidagi ahamiyati
3. Kasbiy e'tiqod insonning ijtimoiy burchlari majmui sifatida

5-mavzu. Kasb ma'naviyati shakllanishida ideallik va erkinlik tushunchalarining ahamiyati (2 soat)

Reja.

1. Kasbiy ma'naviyatda ideallik tushunchasi. Kasbga sodiqlik axloqiy ideallik sifatida.
2. Kasbiy ma'naviyatda erkinlik va zarurat dialektikasi.
3. Irodalilik, sobitlik kasbiy ma'naviyat komponenti sifatida.
4. Kasb tanlashda erkinlik va mas'uliyat. Ruh erkinligi.

6-mavzu. Kasb ma'naviyatida fazilat va illatlar talqini (2 soat)

Reja.

1. An'anaviy axloq falsafasi va kundalik hayotda fazilat va illatlar talqini.
2. Kasbiy ma'naviyatda fazilat va illatlar namoyon bo'lishi. Fazilatlar etikasi.
3. Fazilatlar haqidagi ta'limotlar. (Aristotel, Solovyov, Franklin va boshqa olimlar.)

7-mavzu. Kasb ma'naviyatida baxt va baxtlilik tushunchasi (2 soat)

Reja.

1. Kasb ma'naviyatida baxt talqini, uning individualligi.
2. Kasbiy jihatdan baxtlilik va mamnuniyatlik ijtimoiy komillikka erishish kaliti sifatida.
3. Donishmandlik baxti. Kasb baxti.
4. Baxt paradoksi. Baxt qadri mohiyati.

8-mavzu. Kasb ma'naviyatida bahs yuritish san'ati (2 soat)

Reja.

1. Bahs san'ati – “eristika” (yunoncha oristicos – bahclashuvchi) ilm sifatida shakllanishi tarixi. Bahslar tasnifi va asosiy jihatlari.
2. Bahs – aqlar kurashi sifatida. Bahslashish qoidalari. “munozara”, “tortishuv”, “fikir almashuv”, “diskussiya”, “bahs-munozara” va “debat” o'tkazish qoidalari. Bahs - fikrni asoslash, isbotlash san'ati sifatida. Bahsdagi noxolis usullar.
3. Savollar, e'tirozlar va ularga javob.
4. Baxs shaxs, jamoaning axloqiy sog'lomligi, murosa-muomaladagi ziddiyatli vaziyatlarni bartaraf etishning muhim usuli ekanligi

9-mavzu. Kasb ma'naviyatida muomala madaniyatining asosiy jihatlari (2 soat)

Reja.

1. Muomala odobi kasb ma'naviyatida an'anaviy axloqiy-me'yoriy talab sifatida
2. Muomala madaniyatida ovoz va so'zlashish ohangining ahamiyati. Suhbatlashish odobi. So'z ishlatish talablari.
3. Kasb ma'naviyatda muomala madaniyatining asosiy tushunchalari va tuzilishi.
4. Kasb doirasida muomalada yuzaga keladigan ziddiyatlar va inson fe'l-atvori.
5. Ziddiyatli vaziyatlar. Ziddiyatli vaziyatlardan o'zini tuta bilish qoidalari. Kasbga sodiqlik fenomeni.

10-mavzu. Notiqlik va nutq madaniyati – kasb ma'naviyatidagi muhim vosita sifatida (4 soat)

Reja.

1. Kasbiy ma'naviyatda notiqlik va nutq madaniyatining ahamiyati.
2. Kasbiy ma'naviyatda notiqlik va nutq madaniyati qoidalariga amal

qilishning zaruriyati.

3. Kasbiy ma'naviyatda nutq tozaligiga salbiy ta'sir etuvchi holatlar.
4. Kasbiy ma'naviyatda notiqlikning ijtimoiy ahamiyati.

11-mavzu. Professional kadrlarni tayyorlash va malakasini oshirishda kasbiy ma'naviyatning roli. Rahbar ma'naviyati (2 soat)

Reja.

1. Respublikamizda professional kadrlarni tayyorlash va malakasini oshirishning institutsional jihatlari. Mehnat qonunchilik normalaridagi muhim o'zgarishlar.
2. O'zbekiston Respublikasi birinchi prezidenti I.KArimov va Sh.Mirziyoyev asarlari va ma'ruzalarida rahbar ma'naviyatiga qo'yilgan talablar.
3. Professional kadrlarni ma'naviy-ruhiy jihatdan barkamol qilib tarbiyalashning zamonaviy usul va vositalari.
4. Kadrlar qonimsizligi. Kadrlarning jinoyatga tortilishida korrupsiyaga moyillik. Korrupsiyaning ijtimoiy xavf xatari.

12-mavzu. Kasb ma'naviyatida etiket. Kasb ma'naviyatida kiyinish madaniyati va qoidalari (2 soat)

Reja.

1. Kasb ma'naviyatida etiketning zaruriyati. Diplomatik etiket tushunchasi.
2. Kasb ma'naviyatida kiyinish madaniyati va qoidalari.
3. Rasmiy uchrashuvlar va majlislarda kasbiy etiket talablari.
4. Kasbiy etiketga amal qilishda xorijiy tillarni o'rganishning ahamiyati.

13-mavzu. Imidjologiya va kasb imidji (2 soat)

Reja.

1. Imijeologiya – odamlar uchun yoqimli bo'lish san'ati va ilmi.
2. Inson go'zalligi, go'zallik va barkamollik talablari
3. Shaxsiy yetuklik, shaxsiy namuna, xususiyat, xulq-atvor madaniyati.
4. Samimiy munosabat va kompliment madaniyatlilik belgisi sifatida.
5. Madaniyatsizlik ko'rinislari.

14 mavzu. "Shaxs", "davlat", "davlat xizmatchisi" tushunchalarining axloqiy mohiyati. (2 soat)

Reja.

1. Shaxs ijtimoiy voqelik sifatida
2. Shaxs tushunchasining ijtimoiy-axloqiy mohiyati
3. Shaxs axloqini shakllantiruvchi omillar
4. Shaxsda insoniylik sifatleri ijtimoiylashgan ko'rinislari
5. Davlat xizmatchisining axloqiy mohiyati.

15-mavzu. Kasb ma'naviyati fanini o'qitish bo'yicha to'plangan tajribalar (2 soat)

Reja.

1. Kasb ma'naviyati fanini o'qitish bo'yicha ma'lumotlarga ega bo'lish va ulardan amalda foydalanish zaruriyati.
2. Kasb ma'naviyatiga oid bilimlarni oshirishda ixtiyor erkinligi va axloqiy tanlov haqida ma'lumotni berish yo'llari.
3. Kasb ma'naviyati shakllanishida etika kategoriyalarining o'ziga xos xususiyatlarini ochib berish qoidalari.
4. Kasb ma'naviyatining amaliy jihatlarini tushuntirishda axloqiy me'yorlar va tamoyillarni bugungi kundagi ahamiyatini yetkazib berish metodlari.
5. Kasb ma'naviyatining shakllanishidagi Yevropa va Osiyo xalqlari axloqidagi umumiylik va farqli jihatlarini tushuntirish qoidalari.

II. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Kasb ma'naviyati fani predmeti, maqsad va vazifalari.
2. Kasbiy faoliyatda ma'naviyat.
3. Kasb ma'naviyati fanini o'rganishning metodologik ahamiyati va vazifalari. Kasb ma'naviyati fani tadqiqot usullari va asosiy sohalari.
4. Kasb ma'naviyati fanining zaruriyati va amaliy ahamiyati.
5. Kasb tushunchasi va kasblarning paydo bo'lishidagi tarixiy shart- sharoit.
6. Prezident Sh.Mirziyoyevning "Uchinchi renessans maktab ostonasidan boshlanadi" g'oyasining ijtimoiy ahamiyati.
7. Kasbiy ma'naviyatda notiqlik va nutq madaniyatining ahamiyati.
8. O'zbekiston Respublikasi birinchi prezidenti I.A.Karimov va Sh.M.Mirziyoev asarlari va ma'ruzalarida rahbar ma'naviyatiga qo'yilgan talablar.
9. Professional kadrlarni ma'naviy-ruhiy jihatdan barkamol qilib tarbiyalashning zamonaviy usul va vositalari.
10. Kasb ma'naviyatida etiket.
11. Kasb ma'naviyatida kiyinish madaniyati va qoidalari
12. Kasbiy ma'naviyat va kasb etikasining o'ziga xos xususiyatlari.
13. Kasb sha'ni va qadr-qimmatini.
14. Ishbilarmon kishilar xulq-atvori, xislatlar va fazilatlarining namoyon bo'lishi.
15. Shaxs vijdoni va burch - kasbiy komponent sifatidagi ahamiyati
16. Kasbiy e'tiqod insonning ijtimoiy burchlari majmui sifatida
17. Kasbga sodiqlik axloqiy ideallik sifatida.
18. Kasbiy ma'naviyatda fazilat va illatlar namoyon bo'lishi. Fazilatlar etikasi.
19. Baxs shaxs, jamoaning axloqiy sog'lomligi, murosa-muomaladagi ziddiyatli vaziyatlarni bartaraf etishning muhim usuli ekanligi
20. Muomala odobi kasb ma'naviyatida an'anaviy axloqiy-me'yoriy talab sifatida.
21. Kasb doirasida muomalada yuzaga keladigan ziddiyatlar va inson fe'l-atvori.
22. Imidjelogiya va kasb imidji
23. Imidjeologiya – odamlar uchun yoqimli bo'lish san'ati va ilmi.
24. Inson go'zalligi, go'zallik va barkamollik talablari
25. Shaxsiy yetuklik, shaxsiy namuna, xususiyat, xulq-atvor madaniyati.

26. Samimiy munosabat va kompliment madaniyatlilik belgisi sifatida.
27. Madaniyatsizlik ko‘rinishlari.
28. “Shaxs”, tushunchasining axloqiy mohiyati
29. “Davlat” tushunchasining axloqiy mohiyati
30. “Davlat xizmatchisi” tushunchasining axloqiy mohiyati

V. Fan o‘qitilishinng natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o‘zlashtirish natijasida magistr:

- “Kasb ma’naviyati” fanining predmeti, maqsad va vazifalari, kasbiy ma’naviyatning ma’naviy-ma’rifiy mexanizmlari, kasbiy ma’naviyatning an’anaviy va zamonaviy ko‘rinishlari, kasblarning samaradorligi mezonlari va tamoyillari, kasbiy ma’naviyatning yo‘nalishlari va tendensiyalari to‘g‘risida bilim;
- Kasb ma’naviyati fani oldidagi vazifalar, kasb ma’naviyati mezonlari va tamoyillari, kasbiy ma’naviyat yunalishlari va tendensiyalari, globallashuv jarayonida kasbiy ma’naviyatning uziga xos xususiyatlarini taxlil kila olish, ma’naviy targ‘ibotda zamonaviy psixologik uslublardan foydalanishga oid ko‘nikma;
- kasbiy ma’naviyat mezonlarini amalda qo‘llay bilish, kasb tanlashda zamonaviy texnologik uslublardan foydalana olish, uyushmagan yoshlar guruxlarini ijtimoiy faollashtirishda kasb tanlashniing ahamiyatiga oid malakaga ega bo‘lish kerak.

VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:

- ma’ruzapar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruxlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyixalar;
- jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (juftlik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi.

Jami seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.

Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.

Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.

Yakuniy nazorat

Yakuniy nazorat yozma yoki test shaklida o'tkaziladi. Talabanning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.

Asosiy adabiyotlar:

1. Erkayev A. Ma'naviyatshunoslik. Ma'naviyat ontologiyasi va fenomenologiyasi. -T.: "Ma'naviyat", 2018. -480 b.
2. Erkayev A. Ma'naviyatshunoslik. 2-kitob. Ma'naviyat metodologiyasi va praksiologiyasi. T.: "Ma'naviyat", 2018. -456 b.
3. Shayx Muhammad Sodiq Muxammad Yusuf. Ijtimoiy odoblar. -T.: "Hilol-Nashr", 2020. -456 b.
4. Asqarov A. O'zbek xalqining kelib chiqish tarixi. -T.: "O'zbekiston" NMIU, 2015. -680 b.
5. Otamuratov S. Globallashuv va milliy-ma'naviy xavfsizlik. -T.: "O'zbekiston" NMIU, 2013. -456 b.
6. Boymurodov N. Rahbar psixologiyasi. - T.: "Yangi asr avlodi", 2007.
7. Boliyev A. Rahbar madaniyati. – T.: "Ma'naviyat", 2002.
8. Muhammadjonova L. Notiqlik san'ati T.: "Universitet" 2007.
9. Muhammadjonova L.A. Davlat xizmatchisi va imidji. –T., Universitet, 2017.
10. Husanov B., G'ulamov V. Muomala madaniyati. Darslik. –T.: Iqtisod-moliya, 2009.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoevning "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. Toshkent sh., 2021 yil 26 mart, PQ-5040-son. // <https://lex.uz/docs/5344692>
2. "Temur tuzuklari". Forschadan Alixon Sog'uniy va Habibullo Karomatov tarjimasini. G'afur G'ulom nomidagi "Adabiyot va san'at" nashriyoti. T.: 1991.
3. Husayn Voiz Koshifiy. Futuvvatnomayi Sultoniy / N.Komilov tarjimasini. — O., A.Qodiriy nomidagi xalq merosi nashriyoti, 1994.
4. Abdulla Avloniy Turkiy guliston yoxud axloq. – T.: O'qituvchi, 1992.
5. Abu Abdullo Muhammad ibn Ismoil al Buxoriy. Hadis. 2. tomlik –T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi davlat ilmiy nashriyoti, 2008.
6. Agzamxodjayeveva S.S. Ijtimoiy ideal va O'zbekistonda ijtimoiyma'naviy taraqqiyot muammolari. Dissertatsiya. Fals. fan. dok. – T.: 2009.
7. Agzamxodjayeveva S.S. Ijtimoiy ideal va O'zbekistonda ijtimoiyma'naviy taraqqiyot muammolari. Dissertatsiya. fals. fan. dok. – T.: 2009.
8. Aliqulov H. Falsafiy meros va ma'naviy-axloqiy fikr rivoji. –T.: Falsafa va huquq

instituti, 2009.

9. Alisher Navoiy. “Asarlar”. XIII jild. -T.: G‘afur G‘ulom nomidagi “Adabiyot va san‘at” nashriyoti. 1966

10. Nizomulmulk va uning “Siyosatnoma” asari. Siyosatnoma. –T.: Adolat. 1997.

11. Amanlayev A.X. Ibratning shaxs ma’naviy - axloqiy kamolotida tutgan o‘rni. Dissertatsiya. Fals. fan. Nom. – T.: 2012.

12. Arastu. Axloqi Kabir. Poetika. –T.: «Yangi asr avlodi», 2005.

13. G‘oziyev E. Muomala psixologiyasi. -T.: “Universitet”. 2001.

14. G‘oziyev E. Rahbar faoliyatidagi nuqsonlarni bartaraf etish. // “Xalq ta’limi” jurnali, 2000. № 3.

15. Kovalyov A. Vliyaniye lichnosti rukovoditelya i stilya yego raboty na sotsialno–psihologicheskiy klimat kollektiva. // Sotsialno – psihologicheskiy klimat kollektiva i lichnost. – T.: “Мысль”, 1983.

16. Jabborov I. O‘zbeklar (ana’naviy xo‘jaligi, turmush tarzi va etnomadaniyati). –T.: Sharq, 2008.

17. Imomnazarov M. Saidov U. Milliy taraqqiyotning ma’naviy – axloqiy asoslari. - T.: “Akademiya”. 2005.

18. Kaykovus. Qobusnoma. - T.: “O‘qituvchi”, 2006.

19. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. –T.: Ma’naviyat, 2008.

20. Krasnikova Ye.A. Etika i psixologiya professionalnoy deyatelnosti: Uchebnik. – M.: FORUM: INFRA-M, 2004.

21. Peregudov L.V., Saidov M.X. Oliy ta’lim menejmenti va iqtisodiyoti. –T.: “Moliya” 2002.

22. Milliy istiqlol g‘oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. Mualliflar jamoasi. - T.: O‘zbekiston faylasuflar milliy jamiyati, 2001 yil.

23. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. -Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU.2017.

24. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. -Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU.2017.

25. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. -Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2018.

26. Muhammad G‘azzoliy. “Nasihati ul-muluk”. Dushanbe, “Irfon” 1993.

27. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida. (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017 y., 6-son, 70-modda).

28. O‘zbekiston Respublikasining “Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida” Qonuni. (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2016 y., 37-son, 426-modda; 2017 y., 24-son, 487-modda; Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 24.07.2018 y., 03/18/486/1559-son).

29. Forobiy. Fozil odamlar shahri. – T.: “Xalq merosi”. 1993.

30. Xojiyev E. Davlat xizmati. O‘quv qo‘llanma. - T.: TDYI, 2004.

31. Husayn Voiz Koshifiy. “Axloqi Muhsiniy”. Dushanbe, “Adib” 1991.

32. Sharq donishmandlari hikmatlari. – T.: Sharq. 2006.

33. Erkayev A. Milliy goya va ma’naviyat. - T.: “Ma’naviyat” nashriyoti, 2002.

34. Yusupov E. Inson kamolotining ma’naviy asoslari. -T.: «Universitet», 1998.

Axborot manbalari:

1. www.prezident.uz - O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb sayti.

2. www.press-service.uz. - Prezident matbuot xizmati

3. www.Lex.uz. O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.

	<p>4. www.ziyonet.uz -O‘zbekiston Respublikasi ta’lim portali</p> <p>5. www.uza.uz - O‘zbekiston Milliy axborot agentligi (O‘zA)</p> <p>6. www.gov.uz. - O‘zbekiston Respublikasi Qukumat portali</p> <p>7. www.natlib.uz – Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi</p> <p>8. www.webofscience.com - Xalqaro ilmiy maqolalar platformasi</p> <p>9. www.scopus.com - Xalqaro ilmiy maqolalar platformasi</p> <p>10. www.elibrary.ru - Rossiya ilmiy maqolapari indeksi</p> <p>11. www.ziyonet.uz</p> <p>12. www.faylasuf.uz</p> <p>13. www.ziyo.uz</p>
7	Mazkur fan dasturi A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Falsafa, tarbiya va huquq ta’limi kafedrasida ishlab chiqilgan.
8	<p>Fan/modul uchun mas`ullar:</p> <p>Falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots. N.A.Tangirov</p> <p>Falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots. B.E. Toshboyev</p>
9	<p>Taqrizchilar:</p> <p>JDI dotsenti, falsafa fanlari nomzodi P.Qulmatov</p> <p>JDPU dotsenti, falsafa fanlari nomzodi A.Amanlayev</p>